

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
ARCHITEKTURA ORGANICZNA	11
Definicja	11
Zasady organicznej („żywącej”) architektury	11
Architekci	12
PREKURSORSKIE NURTY ARCHITEKTURY I SZTUKI	13
Organiczny charakter architektury Antoniego Gaudiego	13
Pojęcie organiczności Louisa H. Sullivana	16
FRANK LLOYD WRIGHT – TWÓRCA NURTU ARCHITEKTURY ORGANICZNEJ	18
Frank Lloyd Wright	18
Przykłady architektury organicznej F.L. Wrighta	19
Domy periowe: Robie House	19
Dom i szkoła Wrighta (Taliesin) w Spring Green w stanie Wisconsin	21
A.D. German Warehouse	25
„Textile Blocks” – wkład Franka Lloyda Wrighta w rozwój drobnoskalowej prefabrykacji z betonu	26
Rola krajobrazu w kształtowaniu koncepcji architektury organicznej Wrighta	29
Dom nad wodospadem – dzieło architektury organicznej	32
ARCHITEKTURA ORGANICZNA FRANKA LLOYDA WRIGHTA JUNIORA	36
Frank Lloyd Wright Junior	36
ARCHITEKTURA ORGANICZNA PRZEŁOMU XIX I XX WIEKU W AUSTRII I SZWAJCARII	44
Okultyzm i architektura Rudolfa Steinera	44
ARCHITEKTURA FIŃSKA	48
Architektura Alvara Aalto	48
Organiczne cechy architektury Alvara Aalto	49
Podejście do projektowania architektonicznego	50
Stosunek do krajobrazu i otoczenia	50
Przykłady architektury Alvara Aalto	51
Biblioteka w Viipuri	51
Dom własny w Riihitie	53
Pawilon fiński na wystawie światowej w Nowym Jorku	54
Willa Mairea	54
Baker House	56

Dom Kultury (<i>Kulttuuritalo</i>) w Helsinkach	58
Audytorium Politechniki Helińskiej w Otaniemi	61
Ratusz Säynätsalo, Jyväskylä, Finlandia	63
Centrum Kultury i kościół Ducha Świętego w Wolfsburgu w Niemczech	65
Organiczna architektura fińskiej pary Reima i Raili Pietilä	70
Centrum konferencyjne Dipoli w Espoo na kampusie Otaniemi	71
Siedziba rządu Seif Palace w Kuwejcie	74
Ambasada Finlandii w New Delhi	75
Rezydencja prezydenta Finlandii w Helsinkach	77
ZWROT KU ORGANICZNYM FORMOM W MODERNIZMIE LAT 60. I 70. XX WIEKU	80
SYNKRETYCZNA ARCHITEKTURA GIOVANNIEGO MICHELUCIEGO	86
Giovanni Michelucci	86
Zasady kształtowania architektury	86
Przykłady architektury	87
Kościół św. Jana Chrzciciela (San Giovanni Battista) przy Autostradzie Stořica	87
Kościół Matki Bożej Pocieszenia w San Marino	89
Kościół Niepokalanego Poczęcia w Longarone	91
Kształtowanie przestrzenne i symbolika	92
ARCHITEKTURA UTWORZONA PRZEZ ADAPTOWANIE FORM NATURALNYCH	93
Stacja metra Rådhuset w Sztokholmie	93
Skalny dom wykuty w zboczu kanionu Montezuma w Monticello, Utah, USA	94
Domy z gładów	95
Casa do Penedo w Portugalii	95
Domy Freya w Kalifornii	96
Dom Freya II w Palm Springs	97
Dom z Gładów małżeństwa Empie w North Scottsdale w Arizonie	99
ORGANICZNA ARCHITEKTURA W NOWYM MEKSYKU W USA WYWODZĄCA SIĘ Z TRADYCJI PUEBLO	102
Osiedle La Luz w Albuquerque	103
HOLENDERSKIE EKSPERYMENTY WYDRUKU „SKALNYCH DOMÓW” W 3D	104
Zespół domów Milestone (kamień milowy) w dzielnicy Bosrijk, Eindhoven w Holandii	104
ARCHITEKTURA ORGANICZNA W USA W DRUGIEJ POŁOWIE XX WIEKU	107
Bruce Alonzo Goff	107
Herb Greene	111
Joyce Residence w Snyder, Oklahoma	111
Prairie House	114
Barton Bradford Prince	117
Dom i pracownia Barta Prince'a w Albuquerque	117
Price Residence w Corona del Mar w Kalifornii, USA	119
Rezydencja Boyda i Mary Hightów w Mendocino w Kalifornii	124

Architektura Roberta Harveya Oshatza	125
Tradycyjne podejście projektowe Roberta Harveya Oshatza	125
Stevens/Harnell Residence w Studio City w Kalifornii	126
Elk Rock Residence w Lake Oswego w Oregonie	127
Wilkinson Residence w Portland w Oregonie	128
Rezydencja Fennellów w Portland, Oregon, USA	130
Chenequa Residence Houses w Milwaukee, Wisconsin, USA	131
Architektura Arthura Dysona	136
Creek House (Dom nad potokiem)	137
Roald Gundersen – inicjator idei budowy domów z całych drzew	138
Obiekty projektowane i budowane przez firmę Roalda Gundersena w stanie Wisconsin, USA	139
UPOWSZECHNIENIE IDEI BUDOWY DOMÓW Z WYKORZYSTANIEM CAŁYCH DRZEW	142
WĘGIERSKA SZKOŁA ARCHITEKTURY ORGANICZNEJ IMRE MAKOVECZA	146
Imre Makovecz	146
Kościół rzymskokatolicki św. Ducha w Paks	147
Kościół luterński w Siófok nad Balatonem	149
Pawilon węgierski na Expo w Sewilli	151
Teatr Cebulowy w Makó	153
Centrum Kultury Lendava-Lendva	154
Dezső Ekler oraz Ferenc Salamin	156
24H ARCHITECTURE Z HOLANDII	158
Maartje Lammers i Boris Zeisser	158
Dom wakacyjny w rezerwacie przyrody Glaskogen w Szwecji	158
NOWY ETAP ROZWOJU ORGANICZNEJ ARCHITEKTURY NA PROGU XXI WIEKU	161
Przedstawiciele nurtu nowej architektury organicznej	161
Santiago Calatrava – twórca architektury interaktywnej ze środowiskiem	161
Centrum biurowe Brookfield Place w Toronto	162
Gare do Oriente w Lizbonie	164
Quadracci Pavilion w Milwaukee	166
World Trade Center Hub	167
Museum of Tomorrow, Rio de Janeiro	171
Shigeru Ban – inicjator budownictwa z rur papierowych	173
Dom z rur papierowych nad jeziorem Yamanaka w Yamanashi	174
Katolicki kościół Takatori w Kobe	175
Japoński pawilon na Expo 2000 w Hannoverze	175
Powtórka z rur papierowych nad Ogrodem Rzeźb im. Abby'ego Aldricha Rockefellera w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Nowym Jorku	176
Toyo Itō – architekt przyrody	178
Mediateka w Sendai, Japonia, projekt Toyo Itō	178

Kengo Kuma – architekt wiążący innowacyjność z tradycją	183
Kitakami Canal Museum w Japonii	184
Water/Glass House w Atami	184
Hotel i dom przy Wielkim Murze Chińskim koło Pekinu	185
Prosth Museum Reseach Center w Kasugai	188
Exchange Community Center w Sydney	188
Pawilon CLT w Tokio	192
Norweskie biuro Snøhetta – integracja tradycji i technik cyfrowych	193
Pawilon w Narodowym Parku Dovrefjell	193
ARCHITEKTURA HIPERPOWIERZCHNI	195
Pawilon Wystawowy Wodnego Świata w Neeltje Jans w Holandii	195
Arch. Nicholas Grimshaw & Partners	197
Eden Project St Austell, Kornwalia	197
J. Mayer H. Architects	201
Metropol Parasol na placu de la Encarnacion w Sewilli w Hiszpanii	201
Fińskie biuro ALA Architects	204
Chińskie biuro MAD	207
Muzeum Sztuki w Ordos	207
Tajwańskie biuro CROX	212
Muzeum Liyang zaprojektowane przez CROX	212
POLSCY TWÓRCY ARCHITEKTURY ORGANICZNEJ	216
Wojciech Pietrzyk	216
Henryk Buszko i Aleksander Franta	218
Stanisław Niemczyk	219
Kazimierz Łatak i Piotr Lewicki	220
Wojciech Świątek i Anna Szewczyk-Świątek (55Architekci)	223
PODSUMOWANIE	226
Nowe wyzwania	226
Bibliografia	228
Źródła ilustracji	230

Wyrazy wdzięczności za udostępnienie zdjęć i dokumentacji projektowej do publikacji zechcą przyjąć: ALA Architects, Lila Cohen i Herb Greene, biuro CROX, Roald Gundersen, Kengo Kuma and Associates, Janusz Kozakiewicz, Piotr Lewicki, biuro Snøhetta, Wojciech Świątek, Annuka Pietila, Robert Oshatz, Bart Prince, Agata Tobolczyk, Paweł Wotejsza, Lars Spuybroek, Boris Zeisser